

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno Din 25—
pololetno Din 12-50
četrtletno Din 7—
Posamezna številka Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

malí oglasi do 9 petít vrst à Din 1-50
večji inserati od 10 petít vrst naprej à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petít vrsta à Din 3—

Uredništvo in upravníštvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonomá“.

Proti večini naroda.

Skupščina je odgođena in Pašić-Pribičevićeva vlada bo do 20. oktobra nemoteno vladala nad izmučeno Jugoslavijo. In ta vlada bo obstala, pa čeprav je danes tudi za slepca jasno, da je ogromna večina skupščine proti njej. Preje, ko še niso bili potrjeni Radićevi mandati, se je moglo še nekako govoriti o vladni večini, ker brez Radićevcev je imela Pašić-Pribičevićeva vlada večino v skupščini. Toda po verifikaciji zadnjih 13 Radićevih poslancev je bilo vsemu svetu jasno, da ima opozicija večino, zakaj, tudi v slučaju, da prištetemo Nemce in Turke, ki se redno vsake tri mesece prodajajo vladni večini, bi bilo razmerje med opozicijo in vlado 154 proti 150.

Po ustavi pa je naša država parlamentarna država, to se pravi, da sme biti na vladni samo tista stranka, ki ima v skupščini večino. Radikali in demokrati odpadniki, samo ti namreč tvorijo vlado, pa danes nimajo večine in zato pomeni Pašić-Pribičevićeva vlada najrjšo kršitev ustave.

Tega se tudi g. Pašić dobro zaveda in zato je zbežal pred glasovanjem v skupščini in si pomagal z odgovornostjo skupščine. Toda moti se g. Pašić, če misli, da si je s tem svojim protustavnim delom za večno zagotovil vladno moč, kajti dnevi njegove vlade so šteti in dne 27. maja je doživel g. Pašić svojo zadnjo zmago.

Zaman si domišlja g. Pašić, da si bo mogel z nasiljem pri prihodnjih volitvah zasigurati večino v bodoči skupščini. Račun z nasiljem je račun brez krčmarja, a narod je nasilja sit in še bolj Pašičeve vlade. To bodo prihodnje volitve tudi jasno pokazale in vse Pašičeve grožnje, vsa njegova podkupovanja bodo zaman. Trpljenje naroda je priklopelo do vrha in narodove potrpežljivosti je konec.

G. Pašić je imel sicer priliko, da reši svoj položaj. Bilo je to tedaj, ko mu je opozic. blok izjavil, da sodeluje v vladi, če se vržejo iz nje korupcionisti in pa oni, ki so proti sporazumu s Hrvati. Vsak pošten politik bi moral pogoje opozicijskega bloka pograbiti z obema rokama. Toda g. Pašić očitno ne spada med take politike in zato ni hotel o pogojih opozicijskega bloka

ničesar slišati. Tedaj pa je narod znal, da je g. Pašić za korupcioniste in proti sporazumu s Hrvati in zato ga je narod v svojih srcih obsodil, kar bodo volitve potrdile.

Kot prave ljudske stranke je zato naš klic, da se morajo čimpreje vršiti volitve. Naša vest je čista, naš program je jasen in zato morejo biti volitve vsem le v korist.

Vse svoje pristaše pa moramo že sedaj opozoriti, da bodo imele prihodnje volitve še drugačen pomen od prejšnjih. Zakaj v teh volitvah, bo prvič proklamirano v vsej državi geslo vsedržavne kmetijske fronte. Prvič bo došel klic: **Za ali proti kmetu.** Danes nismo mi več osamljeni, temveč danes smo člani velike, vsedržavne zemljoradniške stranke, ki je zbrala že pri lan-

skih volitvah nad 260.000 glasov in ki bo pri prihodnjih prejela najmanj še enkrat toliko glasov. Občinske volitve v Srbiji so to resno dokazale; saj so pridobili pri njih zemljoradniki nad 200 občin!

In to kljub nasilju radikalov in kljub njihovim lažem.

Kmetijski narod Jugoslavije vstaja in prihodnje volitve bodo to jasno dokazale. Toda vstajenje kmeta se ne sme izvršiti samo v Srbiji, Bosni, Dalmaciji, Vojvodini in Hrvatski, temveč tudi v Sloveniji.

Kakor leta 1920, tako moramo tudi pri prihodnjih volitvah zrušiti vse, ki so proti kmetu. Zato: vsi na delo in v boj proti onim, ki vladajo proti večini naroda in na škodo vsega prebivalstva!

Pomen občinskih volitev.

Po občinah smatrajo občinske volitve za popolno domačo zadevo in pravijo, vseeno je, kako volimo, v glavnem voliti moramo može, ki bodo znali upravljati občino.

Res je to, občino je treba izročiti v roke mož, ki znajo trezno gospodariti tudi z javnim premoženjem.

Občinske volitve, posebno letošnje, pa bodo tudi velikega političnega pomena. V naši državi se je po volitvah 18. marca 1923 marsikaj grešilo in pokoro za vse grehe nosijo kmet, obrtnik in delavec. Popolno protikmetško gospodarstvo radikalne, demokratske in klerikalne stranke je vzbudilo veliko nezadovoljstvo med ljudstvom, stranke so se zbale posledic in so vsled tega izzvale dolgotrajno krizo. Časopisje gori navedenih strank je znalo odvrgniti ljudsko opazovanje od njihovega pravega dela, to je skrbi za njihova kapitalistična podjetja in odiranje delavnih slojev, vrgli pa so med mase boj za in proti državi in boj za velesrbstvo, velehrvatstvo in veleslovenstvo. Ljudske mase niso protidržavne in boj proti režimu ni boj proti državi, srbskemu kmetu ne more biti za velesrbstvo, kot slovenskemu ni na tem, da poslovenimo Hrvate in Srbe. Vsak naj obdrži svoje, ker nam je vsak brat mio, koje vere bio.

Po veliki večini bo ta ogabna igra z ljudsko lahkovernostjo zopet uspela,

če ne bodo mase pravočasno na to opozorjene.

Volitve v narodno skupščino, o katerih se je tekom krize toliko govorilo in pisalo, so bile samo manever. Ne radikali, ne demokrati in ne klerikalci ne marajo volitev, ker vedo, da bodo pri svobodnih volitvah vse po vrsti veliko izgubile. Rešitev krize je to potrdila.

Imamo pa sedaj občinske volitve v Sloveniji. Po izidu občinskih volitev, bodo v Beogradu tudi presojali splošen politični položaj v Sloveniji. Če izpadejo občinske volitve tako, da bodo obdržali klerikalci svojo dosedanjo moč in če bodo demokrati kaj pridobili, bo to znak, da je slovensko ljudstvo zadovoljno tudi z dosedanjim državnim gospodarstvom, da je zadovoljno s petkrat povišanim davkom, da je zadovoljno s 30% povišanjem osebne dohodnine in da je zadovoljno s strašnimi taksami. Kuluk je sicer odpravljen, a odpravili so ga tisti, ki so ga postavili; zato smo prepričani, da samo za toliko časa, da minejo volitve, po volitvah pa bo kuluk ponovno uveden. Tri leta, to je poslovni čas sedanje narodne skupščine, bodo uporabili za to, da nalože še novih bremen kmetu in obrtniku. Pri tem pa se bodo ponašali s tem, da jim ljudstvo zaupa, zaupanje pa jim je izreklo pri občinskih volitvah.

Zato je dolžnost vseh, da že pri občinskih volitvah glasujete proti vsem krivicam, ki so jih naprtili ljudstvu klerikalci, radikali in demokrati in to sto-

rite s tem, če oddaste svoj glas listi, na kateri so kandidatje SKS, ker če tako glasujete, glasujete tudi proti neznosnim davkom in proti neljudski vladi.

Kdo je izdal kmetove koristi?

Vse kapitalistično časopisje v Sloveniji neprestano laže in obrekuje kmetijsko stranko, da izdaja koristi kmetov. Ker se le prerado pozabi, kdo je zastopal koristi kmetkega stanu in kdo je kmeta vedno prodajal, navajamo sledeča dejstva:

Ko so v Sloveniji vladali v letih 1918 in 1919 kler. dem. in Prepeluhovi socialisti, so za kmeta skrbeli takole: Prepovedali so izvoz živine in prašičev ter klanje telet z utemeljitvijo, da kmet meščanske sloje odira. Klerikalci so zahtevali maksimiranje cen poljedelskih pridelkov in absolutno niso hoteli nič storiti za izvoz našega vina.

V skupni seji so 5 klerikalcev, 5 demokratov in 1 Prepeluhov socialdemokrat ubili deželno avtonomijo in prenesli vse posle v Beograd, deželni zbor in odbor so razpustili in pobiranje deželnih dajatev centralizirali.

Nato so v Beogradu raztegnili vojaški zakon na celo državo ter zapravili ves ogromni avstrijski vojni plen, v kolikor se niso poedinci iz prizadetih strank osebno okoristili. Ze takrat so zvišali zemljiški davek in oropali Slovenijo za milijone zamenjavo krome v dinar po razmerju 4 : 1.

Dr. Brejc je dal streljati na slovenske delavce na Zaloški cesti v Ljubljani in prosil vrhovno vojaško komando v Beogradu, da pošlje vse slovenske vojake v Macedonijo, ker so nezanesljivi, v Ljubljano pa Srbe, ki so res stražili klerikalne magnate.

Silna korupcija pa se je razpasla tudi po Sloveniji z izvoznikarsko politiko. Poedina klerikalna in demokratska podjetja in poedinci so silno obogateli. Znani so Korošičevi ameriški moderčki in strupen fižol.

Po takem delu za koristi kmetkega stanu so prišle v letu 1920 prve volitve.

Slovenski kmet in obrtnik, sita takega dela za koristi kmetkega stanu, sta poslala v skupščino 8 poslancev Sa-

mostojne kmetijske stranke, ki je pri volitvah prvič nastopila.

Zdaj si pa oglejmo delo teh 8 poslancev.

Dvignili so takoj neumno prepoved klanja telet po načelu, da se živinoreja najbolj podpira s tem, če se zasigura živini dobro ceno. Da se doseže živini in prašičem zjednačeno ceno z svetovnim trgom, so takoj izposlovali prost izvoz živine in prašičev in konj in znižali carinske postavke za izvoz živine in prašičev. Preprečili so maksimiranje cen poljskim pridelkom in prepovedali vsak uvoz tujega vina in poduzeli vse, da popravijo klerikalno nemarnost za izvoz našega vina na Češko.

Da obdrži naša živina in prašiči dobro ceno, so preprečili vsak uvoz in prevoz skozi našo državo rumunske in bolgarske živine, dasi so obe državi neprestano zahtevale prost prevoz in uvoz v našo državo.

Izposlovali so prosto žganjekuho iz domačih pridelkov. Uprli so se obremenitvi kmeta in malega obrtnika z poslovnim davkom in dosegli oprostitve od poslovnega davka. Ko je vlada obremenila vse vozove na fedrih z takso, je teh 8 poslancev doseglo oprostitve kmeta od taksa na vozila na fedrih.

Teh 8 poslancev je delalo z tako žilavostjo, da so dosegli za Slovenijo graditev Prekmurske železnice v zakonu pa zasigurali gradnjo St. Janske proge in železnice Kočevje—Stari trg—Vrbovsko.

Razen teh stvari so dosegli naši poslanci še polno lokalnih uspehov, veliko podpor za od nezdod prizadete. Ni bilo siromaka, da mu ne bi priskočili na pomoč če je le bilo v njeni moči.

Poleg vsega gorenejega so skrbeli tudi za kmetijsko izobrazbo, dosegli so srednjo vinarško šolo v Mariboru in izposlovali nižjo kmetijsko šolo v Prekmurju in na Gorenjskem.

Klerikalci in obrtniki, ki so obrekovaljem uspelo premetiti slovensko kmetško ljudstvo, da je pri volitvah 18. marca 1923 zapustilo svojo stanovsko

Lepi Janičar.

Roman.

Spisal: Rado Murnik.

20

15.

Grofinja Mila je klečala v svoji sobi pri okusno izrezljanem molitvenjaku; obraz so ji zakrivale sklenjene bele roke.

Zraven nje je molil stari grajski duhovnik, Juraj pop Draganovič. Na velikem stolu z visokim naslanjalom je sedel sivolasi grof Felicijan. Genevefa in Virida sta ždeli na široki klopi, pokriti s svilnatimi blazinami; bolj nego sočutna žalost ji je obhajal tesnobni strah pred nevihto. V sencí obzidne opone pa je stala Salda plemenita Frauensteinerjeva in gledala svojo dragoceno belo paljhačo.

Mračno je bilo v zatohli izbi, dasi je bil še daleč večer. Jelo se je bliskati in grmeti bliže in bliže; gost dež je pral okna. Genevefa je šla po prstih gledat, če so dobro zaprta. Prižgala je troje parfimiranih sveč na zlatem svečniku in ga postavila pred duhovnika. Trepetava svetloba je osevala razkošno opremo, pisane podobe rojenic, vil in vitezov na oponah, težka zagrinjala, lično omarico za okrasnine na nizki mizi, slonokosteno razpelo na klečalniku, beneško ogledalo in otemnelo sliko z napisom: Radoslaus comes de Blagay.

Z mirnim, še vedno krepkim glasom je bral grajski duhovnik psalm Davidov: »Jehova, skala moja in grad moj in moj rešitelj, moj Bog, tebi zaupam; moj ščit in moj moje blaginje, zavetje moje! Opregame so me mrtvaške vrvi in strašili valovi pogube; ovijali so me konopi smrtnega kraljestva; padle so name smrti zanke. V svojem strahu sem prosil Jehovo in molil Boga svojega;

in slišal je vpitje moje... Tedaj se je potresla in trepetala zemlja; in drgetali so temelji gora: trepetali so, ko se je ljutil. In uničeval je plamen iz njega ust, ognjeni ogli so goreli iz njih. Upognil je nebo; in noč oblakov mu je bila pod nogami. Odpulil je na kerubu in plul in prišumel na perotih sapa. Oblekel se je v temo... vodno temino, goste oblake. Grmel je na nebu Jehova, prožil je strele in razkropil sovražnike. In odgnile so se globine morja; odkrilo se je dno sveta, ob tvoji jezi, Jehova! Segel je iz višave... Otel me je...»

Čimdalje tem svetleje so sevali bliski, tem močnejše je bučal grom. Ob okna je trkal hudourni dež in butala viharina sapa, da so zamolklo brnela. Otožno je vzdihovalo in ječalo po dimnikih in hodnikih, kakor zapuščen otrok v temi.

Razburjena grofinja se je zganila in obrnila glavo. Dozdevalo se ji je, da sliši zunaj tihe stopinje in trepetajoči glas Alijanin; dozdevalo se ji je, da se hčerka naslanja na vrata in tipa po njih za kljuko. In odprle so se duri... plašno je vstopil paže Otakar. Mrzla sapa je potegnila skozi vhod in skoraj ugasila sveče. Komaj je deček zaprl. Burja je zabesnela in metala skodle in opeko raz strehe in luščila omet zidovja. Tuleč in hrumeč kakor vojska demonov, so se podili vetrovi ob pomolih in kotih, stolpih in nadzidkih. Okna in vrata so se tresla od divjega navala.

Nenadoma je Mila zahtela; zatrepetaval ji je zatilnjak in oplečje, dušile so jo solze in iz prsi so se dvigali globoki vzdih.

»Ne morem...« je šepetala. »Ne morem moliti. Ah, izgubljeno je vse, vse. Nikoli več ne bom srečna. Uboga, zlata moja Alijana! Ali te bom videla še kdaj na tem svetu?«

Zunaj je zahruščalo, se valilo po strehi in udarilo težko na tla.

»Menda dimnik,« je mislila Salda. »Podira se grofu Blagaju grad, haha, podira se sreča!«

Visoko vzravnan, je porogljivo motrila sovraženo grofinjo. Poteze njenega belega obraza so bile trde, kakor okamenele. Izza gostih dolgih trepalnic so sevali črne demone oči kakor begotna luč bliskov. Navdajala jo je opojna radost in zadovoljnost, ko je gledala trpečo sovražnico.

»Žaluj! Zdvajaj! Umiraj!« se je veselila zmago-slavno natihoma. »Še mi nisi dovolj nesrečna. Še imaš — upanje, da rešijo hčerko! Odslej pridem večkrat sem, da vedno iznova obudim tvojo žalost. O priliki ti povem, kaj delajo cigani z ukradenimi otroki, da uspešneje beračijo pri usmiljenih ljudeh. Kako si upadla že zdaj! Žalost ti kmalu razorje lepoto in kmalu se te naveliča tvoj ljubí Majnard! O — najrajša bi se smejala, plesala, skakala kakor petnajstletna nunchara! Toda — pozabiti ne smem noben trenutek, kakšno vlogo moram igrati. Treba bo pretakati bridke solzice, kakor jih toči tamle vse časti vredna gospodična Genevefa plemenita Mačerolova, zdrava, močna in debela kakor aidovska deklica, in pa zagrizena devica Virida baronesa Oberburgova, ki menda prav vkratkem izgubi vso svojo pisano lepoto z objokanega obraza v svoj čipkasti robec.«

Grofinja je vstala in počasi stopila na leseno stopnico k visokemu gotškemu oknu, ki ga je delil črnomarmornat stebriček v dva dela. Skozi okenski okvir je čutila hladen prepih. Naslonila se je na podoknjak in gledala v mrklo okrajino.

Hrvaško stran je zastiralo ogromno nočno črno zagrinjalo, tuintam zamazano z modrosivimi megljenimi marogami. Iz njega so skoraj neprenehoma švigale svetle strele, da je plamtelo vse obnebe. Na vrstu je vršelo in se klanjalo drevje v nalivu in burni sapi. Med gredicami so se prelivali kalni

potoki v velike luže; na njih je plavalo odtrgano cvetje, odlomljene veje, grmiči, nedozorelo sadje.

Zdajci je slepilen blisk ožaril sobo z ognjenim žarom, kakor bi bilo treščilo vanjo. Vsi so se prekrizali in nehotoma zamižali. Skoraj nato je udaril nad gradom oglišljiv tresk kakor silen pok iz ogromnega topa in po kratkem presledku je zagrmelo po višavah, kakor bi razmikalo gorovja. Strela je bila udarila v najvišji jagned pred gradom. Mahoma je zaplamtel od vrha do tal in kakor velikanska baklja osvetljeval okolico v velikem kolobarju, ki se je zdaj širil, zdaj ožil. Divji veter je netil ogenj, razganjal plamen, iskre in dim. Ali usula se je zopet jačja ploha in pogasila ogenj. Lilo je tako, da Mila ni videla vrtnega zidu skozi goste deževno mrežo. Kakor ladjica je stala sredi vode hladnica.

»Kako divja nevihta!« je vzdihnila grofinja in vila roke. »Ah, kje si, Alijana, ubožica moja...«

Iznova so ji zalile solze oči. Šla je v sosednjo, Alijanino sobico. Nemo je gledala njene igrače: v zibelki punčko, skrbno odeto, pisane lesene ptiče, kovinaste jelene in ture, lončene posodice, kroglice in vrtalke. Na mizici je videla Alijanino zlato pisalo z dekliško glavico na gorenjem koncu in slonokosteno, povosčeno tablico; na njej je bilo zapisano z velikimi otroškimi potezami: Dobra otroka varuje angel varuh.

Gledala je te drobne stvari s temnim občutkom, kakor bi bilo ostalo nekaj Alijaninega bitja na njih... Zgrudila se je na njeno posteljico in goreče poljubljala blazino, koder je bila počivala in sanjala hčerkinu glavico... Zdajci je čutila roko na svojih rami. Pred njo je stal grof Felicijan.

»Ljuba Mila, umiri se!«

(Dalje prihodnjč.)

stranko in oddalo razen najzavednejših vse svoje glasove klerikalcem. Od 26 slovenskih poslancev, je dobila klerikalna stranka 21 komandov.

Kaj je storilo teh 21 tigrov od 18. marca 1923 za našega kmeta in obrtnika?

Izročili so zopet vso oblast takoj samo srbski radikalni stranki. Z klerikalno pomočjo postavljeni Pašić je petkrat zvišal zemljiški davek, osebno dohodnino je zvišal za 30%, naložil ljudstvu kuluk, zvišal cene na železnicah. Cene živini in prašičem so znižali tako, da prašičev niti prodati ni moglo. Izvoz vina so popolnoma onemogočili. Dovoljeni je uvoz in izvoz tuje živine in tujih prašičev. Obrtnike, posebno gostilničarje so obremenili z neznosnimi taksami. Graditev železnic St. Janž—Sevnica in Kočevje—Stari trg—Vrbosko zavlačujejo.

Z eno besedo za kmeti stan je nastopila doba, ki je privedla kmeta na rob prepada.

Po nezastihani prevradi 18. marca 1923, je začelo kmetstvo obzlatovati svoj nepremišljen korak in se vrača v svojo stanovsko stranko. To dejstvo so opazile meščanske stranke in sedaj, ko se zopet bližajo volitve, skušajo z lažmi premotiti volilce, in zase izkoristiti to razpoloženje. Vse se je združilo proti nam, »Slovenec«, »Domoljub«, »Slovenski Gospodar«, »Straz«, »Jutro«, »Domovina«, »Tabore«, »Nova Doba«, »Avtonomist«, vse to besni in pljuje na kmetstvo ljudstvo. Težak je naš boj, obkoljeni smo od sovražnikov, vse hoče živeti na kmetški račun.

Kmetije in obrtniki pa boste odločevali pri prihodnjih volitvah ali boste tudi znanprej tlačili meščanom, ali pa boste stopili na branik našega stanu. Vsak posameznik mora na delo za pravice kmetškega stanu in če bo vsak storil svojo dolžnost, bo kljub številnim sovražnikom zmaga Vaša; zato vsi od hiše do hiše, od moža do moža za kmetško zmago.

Politične vesti.

„Domovina“ v vročici.

Pred lanskimi volitvami smo bili zaradi izredno surovih napadov na našo stranko primorani konstatirati, kakšno veljavo ima to odlagalnišče celo v očeh »Jutrove« redakcije same in da so mu zato dali malo časten naziv »Spuktrigelj«. Vse pogosteje zahaja to brezplačno glasilce Slavenske banke v teorijo onih časov in kakor imamo neradi poslala s tako nečednostjo, moramo od časa do časa vendarle posvetiti v ta temni kotiček naše monopolizirane napredne inteligence. Zlasti sedaj ko je radi težkega političnega položaja dobila hudo, hudo vročico. V tem stanju piše v zadnjih številki med drugim sledeče modrosti: »V »Domovini« smo že opetovano opozorili na politiko ljubljanskih zelenih generalov, katerim se je posrečilo SKS, ki je bila namenjena za prerobenje našega kmetškega ljudstva, spravit ob vso veljavo in moč. Pri zadnjih volitvah je Pucelj stranko tako zavozil, da je dobila od osmih poslancev samo še enega in še tega brez količnika. Od zadnjih volitev pa do danes je g. Pucelj delal še nadalje same pogreške. Kakor ima sicer dobro namazan jezik in je na shodih zelo živahen in zgovoren, je v nar. skupščini pokazal, da mu manjkajo sposobnosti za poslanca, ki bi mogel za svoje volilce kaj doseči. Dokler je g. Pucelj delal roko v roki z g. dr. Žerjavom, je čel se dosti lepim uspehom, odkar pa si je ubil v glavo, da demokratov ne mara, pa pada od dne do dne tako, da je sedaj prišel s svojo politiko že čisto na psa. V tem tonu gre do konca in konča s pozivom, da je treba »Puceljev politični komediji« napraviti konec. Tej želji ne zamerimo, ker je ona čisto v okviru interesov upravnih svetnikov Slavenske banke in nekaterih upnikov po deželi. moramo pa ugotoviti najpogrejši nekaj netočnosti, ki so sicer očitne, računajo pa z zabitostjo »Domovinašev«. Pucelj ni z g. dr. Žerjavom, odkar je član SKS nikoli nič delal »roko v roki«, nego je vselej in povsod samo vestno zastopal povsod strankin program in sklepe, ki mu jih je dajalo vodstvo SKS. Če je torej »Domovina« prisiljena priznati tov. Pucelju zasluge in uspehe, naj v to stvar ne meša g. Žerjava, ki je znan po celi državi navzlic resnični pridnosti po toliko smol in nesrečni roki, da vse pokvari, čearkoli se dotakne. Če pa sta bila nekaj časa skupaj v koalicijskem kabinetu in bi morda od tu izvirala gorenja trditve, pa bodi pribito, da je bil baš tu g. Žerjav glavna nesreča, za kar so najboljši dokaz zvišane carine na izvoz prašičev, kar še danes posebno tare slov. kmeta. Jasnó je tudi, da nas ne more boleni očitanje, da smo pali na samo enega poslance od strani g. Žerjava, ki ni utegnil pomisliti, da se je ob tej priliki sam tako prevrnil, da še danes ne more pokonci hoditi. Eno pa nas boli. Takšno pisanje »Domovine« ima namen zadržati ljudi v neumnosti. Nikdar se ne spuščajo v razpravo o kmetičkem programu, o potrebi kmetičke odbrane, nikdar se niso povedali, da smo samostojna, stanovska stranka, nego vedno lajnajo o naprednjakih, o našem sovraštvu do demokratov, o zmešanih zelenih generalih, o neki kavarniški politiki, ki postaja le pri njih itd. Tako pisanje mora naše ljudstvo držati v temi nevednosti. Še naprej. Tako pisanje so glavni pripomočki s katerimi se omogoča, da reprezentira v Beogradu slov. inteligenco g. Žebot in comp. In to nas boli!

Prepeluhovstvo.

Slovinci dobivamo od časa do časa prav originalne politike. Imeli smo Erzine in Kaučiče, imamo Novačane, viteze Zagorske in Prepeluhe. Niso to neki sposobni ljudje, katere bi ljudstvo spravilo na površje, ker jih potrebuje zaradi sposobnosti, nego oni ustanovljajo stranke zato, ker jim je vseh politična karijera, ki bi jo na ta način radi napravili.

Razume se, da so pri takem političnem udejstvanju programi, načela, ljudske in državne koristi le izraza, lestva do cilja, pripomoček iz posameznikov napravljene politike. Med temi originali je nesporno g. Albin Prepeluh, jako zanimivo prikazen zaradi izredne energije in mnogoštevilnega predsedovanja in ker prav pridno napada naš kmetijski pokret, ne bo škodilo, če si moža od bliže ogledamo.

Je meščansko dete, ki je po hitro končani šoli iskal kruha kot kancelski pisar. Ko se mu je razvil um, je spoznal da je ta kruh trd in pičel in da ni prave prihodnosti. Pa je postal socialista. Zadnji ni rad in je pričel pisati. Kmalu je postal eden prvih njegovih ideologov. Ob prevratu je bil že skoro najvplivnejši med njimi in v pokrajinski vladi je že zavzel za socialiste najvplivnejše mesto poverjenika social. politike. To pa je rodilo zamero in, ko se je dal po kratkodobnem poverjeništvu visoko penzionirati, je to rodilo v socialističnih vrstah odpor in tudi pri drugih strankah precej studa, ker je izdajalo presilen socialen apetit. Leta 1920 ga niso marali za kandidata v ustavotvorno skupščino in to ga je prisililo, da je obesil na kol svoje socialistično prepričanje. Iskal je hvaležnejšega pota do mandata. Postal je avtonomist in je visoko zažigal kadilnice klerikalcem. Tudi to ni pomagalo. Pa se je zatekel v Beograd in pridno konferiral s pok. Protičem, čeprav zdaj piše, da je »ena sama laž in jarbarija, kar govore Beigradčan«. Umrl pa je gosp. Protič in Bine Prepeluhov se je zopet prelevil. Poskušal je v Zagrebom. Postal republikanec in človečanski mirotovorni kmet, avtonomijo pa je prepustil klerikalcem, sam pa razpel federacijo. Nekaj časa mu tudi Hrvatje niso zaupali pri tako mavričnem prepričanju, nazadnje pa je šlo. Do kdaj, se ne ve. Novačanov slučaj še ni pozabljen. Toda to je njegova stvar, naša pa je kako se predrzne ta politični kameleon pisati o naši stranki. V 21. št. piše o zborovanju naše stranke in svari ta Radičev priganjač pred zvezo s srbskimi zemljoradniki. Pravi, da naj vlada v Sloveniji slov. kmet, na Hrvaškem hrvaški, a v Srbiji pa srbski kmet, po tej lepi misli, ki jo je slišal od nas, pa dolži Savez zemljoradnika srbske komande in pet let žalostne skušnje, ker ve, da je očitna laž in nima s tem nobene zveze. Ve pa tudi, da mi z Radičem nečemo; ker če nečemo nad seboj srbske, nečemo tudi hrvaške komande, katero pa je on drage volje sprejel v pričakovanju mandata.

Radič Slovencev ne priznava in mu pismo niti dobri za poslance, kar je bil doživel že politično pokojni Novačan. Če je torej to obliubi g. Prepeluhu, se mu je moral prokletu hrvaško učitjati, »slovenstvo« pustiti pri avtonomiji, »kmete« v podlistku, z »republikanstvom« pa loviti kaline. Kako za neumne ima g. Prepeluh svoje bodoče volilce, pričča najboljši izrek njegovega bivšega odgovornega urednika, ki je vzkliknil, da na Radičev program dobe v Sloveniji 18 mandatov, na če magari postavijo same sprehajalne palice za kandidate.

Za danes smo hoteli g. Prepeluhu samo to povedati, da naj si tako neumnih volilcev išče med svojimi bivšimi avtonomisti, samostojne kmete pa naj išče v miru!

Resolucija zemljoradnikov.

Glavni izvrševalni odbor Saveza Zemljoradnikov je imel dne 20. t. m. v Beogradu svojo redno trimesečno sejo, na kateri je bila soglasno sklenjena sledeča resolucija:

1. Savez Zemljoradnikov odobrava dosedanje delo poslanskega kluba in ožjega izvrševalnega odbora ter jima

daje tudi v bodoče popolno svobodo v delu za udeležitev programa Saveza Zemljoradnikov.

2. Izjavlja, da mora Savez Zemljoradnikov najodločneje nadaljevati borbo proti vsem meščanskim strankam vse do konca svojega svetega programa.

3. Obzlatuje, ker je zadnja kriza z vpovstavitvijo Pašić-Pribičevićeve vlade nepovoljno rešena in obsoja zatvoritev parlamenta v času, ko se je prvičkrat sestala skupščina celega našega naroda, ne samo, da se doseže najvažnejše, že zdavnaj obljubljene zakone, kot so invalidski in zakon o kmetiskem kreditu ter o zavarovanju, marveč tudi, da se napravi konec težkemu plemenskemu razkolu.

4. Savez Zemljoradnikov stoji čvrsto na stališču narodnega in državnega edinstva, vendar smatra, da je za državo manj nevarna borba v parlamentu, kakor borba izven parlamenta, ker borba v parlamentu končno vendarle vodi v skrajni liniji k bratskemu sporazumu, medtem ko izvenparlamentarni boj vodi brezdomno do spopada. Taka rešitev krize pa pomeni izvenparlamentarno borbo, katero je radikalna vlada že začela in ta borba bo imela nedvomno težke posledice za celokupen naš narod vseh plemen in ver, a gotovo tudi za tradicionalne temelje, na katerih je počivala in počiva še danes naša država.

5. Protestira proti nasilnemu režimu, ki ga je uvedla Pašić-Pribičevićeva koalicija in izjavlja, da brez strahu sprejema borbo, ki mu jo vsiljuje režim.

Strankine vesti.

(Kraj. org. SKS.) Brezpogojno je potrebno, da skličejo tudi one kraj. org. občne zbornice, ki tega do sedaj še niso storile. Ostale pa morajo sklicati sestanke. Sklicanje obč. zborov in sestankov javite tajištvu, da pošlje poročevalca. Le malo je še takih kraj. org., vendar jih ne sme niti najtežje delo ovirati, ker je to enako potrebno. Življenje in delo naših organizacij mora vzgojiti kmeta do zavestnega pristaša kmetške misli in njegove politično-stanovske kmetijske stranke.

Niti ene občine ne sme biti na Štaterskem, da ne bi bila vložena kandidatska lista SKS za občinske volitve.

(Podpis na klerikalni kandidatski listi se lahko prekliče). Če je kdo bil prevarjen in podpisal klerikalno listo, se tako le podpis prekliče: Okrajnemu glavarstvu v N. N. Izjava. Podpisani preključem svoj podpis na kandidatski listi (ime kako se lista imenuje) in izjavljam, da izvolitve po tej listi ne sprejemam. Golek, dne ... (Podpis.)

NAŠI SESTANKI.

Mirno in redno se vršijo po vsej deželi obč. zbori in sestanki kraj. org. SKS. Brez cirkuške reklame, kakor jo vpirzarja »Jutro« in »Domovina«, da bi s svojim kričanjem in množino papirja zakrila tistih par frakarskih gospodov, ki na eni strani pripovedujejo, da je kmet neumen in da ni za politiko, na drugi strani pa hodijo vabeč ga v ljubljansko demokratsko frakarijo, brez vsega teza bobnjanja se sestajajo naši možje, ki edini nosijo napredno misel s tem, da se zavedajo svojega kmetškega stanu in se tudi priznavajo neustrašeno k svoji stanovski stranki ter na teh sestankih sklepajo o perečih gospodarskih zadevah. Zlasti se je videla njihova politična zrelost pri sedanjih občinskih volitvah. Kljub pasjemu zaletavanju od »Domovine« do »Domoljuba«, od »Jutra« do »Slovenca« v našega kmeta, so naši možje vsepovsod postavili svoje odlične pristaje kot kandidate za obč. odbornike. Nič ne pomaga reklama, nič vpitje nasprotnikov. Izobrazba in zavest sta najjačja buditelja kmetškega pokreta.

Dopisi.

(Shod v Šmarjeti na Dolenjskem.) V nedeljo zjutraj po prvi maši je sklicala kraj. org. Samostojne kmetijske stranke v Šmarjeti javen političen shod pred hišo tov. Illovarja. Shodu, kateremu je predsedoval tov. župan Povše, je prisostvovalo več sto ljudi. Takoj po prvih besedah predsednikovih, predno je začel tov. Pucelj s svojim poročilom, je pričel gosp. kaplan Joža Zalokar s svojimi zgagarjaji. Pucelj se je malo pošalil z njim, toda to mladega fanta ni zmodrovalo. Ubil si je bil v glavo, da mora shod, če ne razbiti, pa vsaj motiti, pa je pričel razgrajati, kakor da je obnorel. Predsednik tov. Povše ga je trikrat lepo mirno, prav očetovsko poučil, da naj se lepo obnaša, kar pa ni nič izdalo. In ko je bilo navzočim fantom in mladim kmetičkim možem teh špasov preveč, se je iztegnilo nekoliko grčevih rok in mladi — kaplan se je dvignil v zrak v svojem talarju kot črn balon, iz katerega je otepal vdole dolgih suhih kraterov in ker le ni dal miru s svojim dolgim jezikom, je v hipu zletel skozi odprta vrata v nasproti leže-

či hlev. Nastal je obč. krohot in celo ženske so glasno odobravale: »Tako je prav, tja spada s takim obnašanjem.« Ko se je pobral iz konjskih jih, se je skušal pripizlati skozi na dvorišču postavljene vozičke, ki so imeli pokonci postavljena in podložena ojeta. Eno teh si je sprožil na glavo in to je bilo za tega političnega mučenika le preveč, zato je je s klicem: »SLS le pojdemo« odkuril. Ker pa je temu klicu sledilo le par kilmovcev, je govor tov. Pucelja mirno poslušala množica nad celo uro. Proti koncu pa jo je g. kaplan zopet pobrisal, a je na strani mirno poslušal konec Puceljevega poročila. Na koncu je hotel govoriti, a komaj je odprl usta, je nastal smeh in klici: v hlev, v hlev! Ko so ga nekateri tovariši ironično vabili na čašo vina, je odbijal pobožno z »ne smem, nisem še maševal!« Smeh.

Nam je prav, če se mlada duhovščina naša tako obnaša, ker mora to odpreti oči tudi tistim, ki imajo dlakovane. Vprašanje pa je, če je tako obnašanje v interesu vere in če je prevzvišeni zadovoljen, če počenja njegovi svečeniki ob nedeljah v talarjih pred službo božjo take sramotne ekscenze?

(Dol pri Ljubljani.) V »Domoljubu« od 21. t. m. hoče neko dopisničev upliti na izid občinskih volitev in kliče v spomin stare klerikalne grehe ter jih skuša naprtiti nam kmetom. To dopisničev pravi: 1. SKS je glasovala za ustavo in s tem za srbski centralizem, ki je prinesel Sloveniji nepoznano gorje in krivične in neznosne davke. Kaj je resnica na tem? Res je, da je SKS glasovala za ustavo, res je tudi, da se ta ustava še do danes ne izvaja, ampak vlada se tako, kot se je pred ustavo. Še do danes nimamo pokrajinske samouprave, katero ustava predvideva. Srbski centralizem pa nam je izposlovala Slovenska ljudska stranka v slogi z demokrati in Prepeluhovimi socialisti, ki je razpustila deželni zbor in odbor ter dovolila pobiranje deželnih davkov centralni vladi v Beogradu. To je dokazano v zapisniku deželne vlade za Slovenijo in kdor hoče sedaj ta greh naprtiti SKS je čisto navaden obrekovalec in lažnik. Vodja klerikalcev dr. Korošec je tisti mož, ki je v Beogradu v skupščini izjavil: Ni treba čitati prestolnega govora slovensko, vsi razumemo srbski, en narod smo in en jezik govorimo. 2. Nepobitna resnica je, da so klerikalci spravili naše fante v Macedonijo, dr. Brejc je bil tisti mož, ki je leta 1919 prošil v Beogradu, da se naše fante pošlje v Macedonijo, ker so nezanesljivi; v Slovenijo pa naj pošljejo Srbe, kar se je seveda tudi zgodilo. Lažnivni dopisun v Domoljubu pa pravi, da je to zakrivila SKS, dasi takrat še ni imela nobenega zastopstva v vladi. 3. V cerkvi naj se oznanja božja beseda, ne pa politično hujskanje, pa kancelarograf ne bo potreben. Dokler bodo duhovniki prično in spovednico zlorabljali za politično hujskaške ustanove, tako dolgo homo mi branili te svete kraje in se držali Kristusovega nauka, da je treba političnega barantača nagnati z bičem iz templja. Pernat in Penkač sta ponosna, da pripadata stanovski kmetijski stranki in se ne stramujeta kmetičkega imena. Vsega zla je kriva nesposobna klerikalna gospoda s svojim demagoškim časopisjem, ki z lažjo in klevetanjem zapeljuje ljudi od dela za povzdigo našega gospodarstva. Vse svoje grehe pritikaio drugim, so celo tako hudobni, da lažejo svojim backom, ker back mora biti tisti, ki to verjame, da so samostojni zvišali davke in napravili kuluk. Ali nimajo klerikalci 21 poslancev in samostojni samo enega? Ali ni dr. Korošec bil tisti, ki je prošil kralja, da poveri vlado Pašiću? Kar se tiče občine, pa bodite hvaležni, da smo dosedaj močali, da ni zvedela cela Slovenija, kako znate gospodariti. Vse vaše delo je povišanje obč. davkov na 40%. Ko bi vodila občino vse brez-Pernat, ki storita za občina vse brezplačno, bi ne bilo treba več kot 15% doklade. Seveda, župnik se tožari tri leta in je v vseh instancah obsojen, ali bo tudi te stroške nosila občina? Klerikalci so povsod enaki, kadar spravijo ljudi v dolgove in jim naprtijo neznosne davke, takrat naj jih reši vera. Pometite naprvo pred svojim pragom, da ne bo nedorasla mladina pohajala pozno v noči v društveno dvorano, potem pa po cestah ponočevala. Dolski občani, sedaj bo na vas da izbirate, komu boste zapuili občino, ali ljudem, ki so že res nekaj storili za občino in ki jim je prvo gospodarski napredek kmeta, ali pa ljudem, ki vas neprestano farbajo z sladkimi obljubami, obremenjujejo vas pa z vedno večjimi davki.

(Iz Trebnjega.) Pri vložitvi kandidatske liste je okrajno glavarstvo v Novem mestu pokazalo pristransko postopanje. Ko smo pred vrati čakali, da oddamo listo, je okr. komisar poklical stranko, ki je prišla pozneje in sprejel od nje listo, zato da bo prva. To je kršenje zakona, proti takemu postopanju državnih uslužbencev pa najenergичneje protestiramo. Našo pritožbo smo dali

takoj na zapisnik in zahtevamo, da g. veliki župan zadevo takoj preišče, zaslisi merodajne priče in krivico, ki jo je napravil g. komisar nam, popravi.

(Sv. Lenart nad Laškem.) Že leta vrtijo klerikalci lajno, katere v različnih »vzihah« poje, kako je ravno SLS za vse stanove, za meščane, kmeta in kočarja. To je res nekaj, kar se zelo prijetno sliši, kar pa naši klerikalci zelo po svoje razlagajo. Dokaz temu je njihova kandidatska lista, kjer so zaporedoma postavili za kandidate same večje posestnike. Na zadnje mesto so že postavili dobrodušnega Jerneja in Slajeta, kjer sta lahko brez skrbi, da bi bila izvoljena. Radovedni pa smo, kako in s kakšnim zadovoljstvom bodo vzeli to na znanje mali posestniki. Kako drugače pa pri nas! Ker je v naši občini tako opredeljeno, da je blizu ene tretjine večjih in dve tretjini manjših posestnikov, smo temu primerno postavili tudi kandidate. Pri nas upoštevanje vseh, kakor zahteva demokracija, pri klerikalcih pa protežiranje večjih in zapostavljanje manjših. Sicer smo tega pri njih že navajeni, ker od tega pravzaprav klerikalna stranka živi, pa se vendar nismo nadejali, da so naši zvezarji tako popolnoma »veliki učenci« svojih mojstrov! Za gotovo pa smo prepričani, da so jo s tem enkrat temeljito polomili. Pokazali so, da je vse njihovo bobnanje o skrbi za vse stanove navadna fraza, lim, na katerega se naj lovijo nezavedni volilci, kakor lovimo muhe. Ker pa volilci St. Lenarta niso muhe, bodo pokazali v skrinjico SLS na 21. junija figo, v skrinjico SKS pa vrgli kroglico!

(Sv. Križ pri Kostanjevi.) Včeraj se je pralo v Kostanjevici pri sodišču zelo umazano perilo. Kaplan F. iz Sv. Križa je v svoji pohotnosti oskrnil vse šolskih izpod 10 let starih deklic. Vsa zadeva je prišla na ušesa orožnikom, ki so spravili stvar pred sodišče. Deklice so priznale vse in izpovedale za kaplana zelo obtožljivo. Le mežnarjeva hčerka je pod pritiskom in v navzočnosti svojega očeta hotela nekaj zavijati, kar pa seveda ne bo držalo. Vse to se je zgodilo v »Katoliškem domu«, katerega je pred kratkim blagoslovil leškovski dekan Kurent. V to katoliško hišo je izvajal kaplan deklice z različnimi sladkarijami, podobiciami itd. Zagovarja se, da jih je samo pestoval in gledal, če imajo čisto in snažno perilo. — Zares prav lepe sadove katoliške vzgoje je pokazal tudi neki naš »Orlič«, ki se je hotel v nesramnem namenu približati svoji lastni sestri. Je še nekaj takih »pikantnosti«, katere bi lahko z dokazi podprli, toda stvari so tako »čiste«, da ne moremo pisati o njih.

(Požar na Daljnem vrhu.) Dne 20. t. m. okoli 10. ure dopoldne je na nepojasnen način izbruhnil na skednju posestnika Antona Možeta ogenj, ki je v kratkem času upepelil hišo, skedenj, hlev in svinjake. Ogenj se je razširil na celo poslopje tako naglo, da ni bilo mogoče rešiti ničesar in tako so uničeni Možetu mlatalni stroj, slamoreznica, čistilnik za žito, vse gospodarsko orodje, živež in pohištvo. Da se požar ni razširil tudi na sosednje hiše, gre zahvala ljudem iz sosednjih vasi in gasilcem iz Mirne peči, Prečne in Novega mesta, ki so prihiteli na pomoč. Celokupna škoda se cení na 71.000 Din. Može je bil zavarovan za neznanto vsoto in je potreben nujne pomoči. Ogenj so zanetili brčkone otroci z vžigalicami. Starši, pazite na otroke!

(Velika Loka.) Kandidatno listo za občinske volitve smo vložili. Pri vložitvi pa smo opazili, da se na okrajnem glavarstvu v Novem mestu protežira klerikalce. Okrajni glavar Svetek je sprejel klerikalnega tajnika že pred 8. uro in sprejel od njega klerikalne liste. Ako je g. glavar pustil druge stranke čakati pred vratmi do 8. ure, potem velja to tudi za klerikalce. Pri nas sicer ni dosti klerikalcev, ruje proti kmetom le železniški uradnik, ki se hvali, da se tiče z dr. Korošcem in da bo že pokazal tistim, ki ne bodo volili klerikalno. Do sedaj smo tega moža pustili v miru, a ker postaja le prenadležan, smo prisiljeni obrniti se na železniško direkcijo, da podučijo svojega uradnika, da se bolj briga za svojo službo na postaji in pustí politiko. Klerikalno politiko pri nas so vzeli v zakup ravno državni uradniki. Prihodnjič bomo poročali o klerikalnih sestankih na državnem posestvu na Mali Loki.

(Ogromna škoda vsled poplave.) Iz Novega Sada poročajo, da je Donava zopet močno narasla in poplavlila 19.000 oralo zemlje. Škoda cenijo na 3 milijarde dinarjev. Vsled povodnji se bo pridelalo okoli 8000 vagonov raznih poljskih pridelkov manj, kakor sicer. V poplavljeni kraje je odšla posebna ministrska komisija.

Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To zopet prežene vaše bolečine! Polzavna pošiljka Din 27.—. — Lekarnar Eug. V. Felier, Stubica Donja, Elza trg št. 344, Hrvatska.

Tedenski pregled.

Po končani vladni krizi se je govorilo, da bodo nastale v vladi nekatere izpremembe. Tako na primer bi imeli izstopiti iz sedanjega Pašič-Pribičevićevega kabineta štirje ministri, med njimi tudi minister za agrarno reformo Simonović. Na njegovo mesto bi imel priti radikal dr. Dušan Grgin. V vlado so hoteli zopet spraviti radikali znanega dr. Laza Markovića. Ker ni uspelo nobenemu, da bi sestavil poslovno vlado in so morali vsi vrniti kroni mandat, je končno zopet odločil Pašič in tako je bila zaprižena poprejšnja vlada brez vsakih izprememb. Ker ni bila odobrena Davidovičeva lista nove vlade, dasi je imel Davidović večino, je izdal opozicijski blok na narod poseben manifest, v katerem se žigosa nasilni Pašič-Pribičevićev režim.

Radikali hočejo na vsak način oslabilo opozicijo in dobiti večino, kar se jim pa najbrže ne bo posrečilo. Opozicijski blok je sklenil nadaljevati svoje delo skupno. Narod bo pri tem delu podpiral opozicijski blok. Radikalna vlada gre za tem, da za vsako ceno prepreči delovanje skupščine vse dotlej, dokler ne bodo dobili radikali večine. Zato radikali poizkušajo pridobiti nekatere poslance iz opozicije na svojo stran. Tako se je radikalom posrečilo kupiti nekaj džemijetovcev in Nemcev.

Prva seja narodne skupščine je bila v ponedeljek dne 26. t. m. na tej seji je bil prečitan kraljev ukaz o razpustu stare in o imenovanju nove vlade. Pri čitanju ukaza so bili navzoči radikali in zemljoradniki. Zatem so prišli v skupščino tudi poslanci opozicije, od Radičevih samo oni, ki so že verificirani. Zemljoradniški poslanec Voja Lazič je stavil predlog glede podpor po povodnji oškodovanim. Ta predlog je poljedelski minister Miletić osvojil. Zanimivo je, da je bil isti predlog Laziča v eni izmed poprejšnjih sej odbit, medtem ko ga je nova vlada sprejela. Iz tega je razvidno, da je radikalna vlada silno oslabiljena in ima vendar le respekt pred zemljoradniki, ki v vsej tej krizi zavzemajo čisto posebno stališče.

Italijanski ministrski svet je na eni izmed svojih sej sklenil znižanje davka na vina od 20 na 15 lir. Istočasno se raztegnejo vse ital. davčne določbe na

Reko. — Novi Italijanski parlament se je sestel. V prestolnem govoru je ital. kralj razložil pomen sporazuma z Jugoslavijo. — Ital. kralj in kraljica sta odpotovala na Angleško.

Kakor se čuje bodo Francozi izpraznili zasedeno Poruhrje.

V Albaniji so nemiri prenehali.

Čehoslovaška bo znižala število vojaštva v mirovnem stanju od 150.000 na 120.000 mož.

Rumunija se boji vpadu Rusov v Besarabijo, ker zbirajo Rusi ukrajinske dobrovoljce ob rumunski meji.

Predsednik Združenih držav je nevarno bolan.

Anglija in Nemška Avstrija sta sklenili trgovsko pogodbo.

Kralj Aleksander pride te dni na Bled, kjer se mudi že kraljica Marija. Iz Bleda potuje sredi junija naša kraljevska dvojica v Pariz.

Nemško nasilstvo na Koroškem.

Pretekli teden so Nemci vlomili v naš konzulat v Celovcu in so pobrali vse važnejše spise. To je že drugi slučaj nemškega nasilja na našem celovškem konzulatu. V splošnem so začeli Nemci zelo divjati proti Slovencem na Koroškem. Slovenskim staršem so enostavno zabranili pošiljati otroke v slovenske šole. Kdor bi se temu ne pokoril, so mu zažugali z ubojem in požigom. Kakor čujemo, namerava naša vlada podvzeti pri dunajski vladi zelo odločne korake glede tega nasilja nad koroškimi Slovenci. V slučaju, da Nemška Avstrija ne bo dala zadovoljivega odgovora, bomo nastopili drugače.

ZAKAJ PAŠIČ PAŠUJE.

Nekateri beograjski listi so izračunali, koliko plače dobi Pašič: Stalne plače na leto 120.000 Din, poslanski dnevnice 108.000 Din, posebni dodatek 126.000 Din, draginski doklade 160.000 Din, paval za cigarete 36.000 Din, za avtomobil 100.000 Din. Vse skupaj letno 650.000 Din, ali čez dva milijona in pol kron. Poleg tega ima še letno 800.000 Din za disposicijski fond, od katere vsote polovico v francoskih frankih tako, da je dejansko ta vsota 2.390.000 Din. Sedaj nam je razumljivo, zakaj je bila beograjska vlada dobra in poštena, dokler je bil dr. Korošec ministrski podpredsednik in zakaj danes tako kričijo nad korupcijskimi. Hoče se jim, ne poštenja in avtonomije, ampak bisaga, bisaga. Vse meščanske stranke so enake.

Deželna bolnica.

Pričetkom tega meseca je uprava deželne bolnice v Ljubljani odputila skoro polovico bolnikov in jih postavila na cesto.

Ker je potekel dovoljen kredit in je uprava bolnice strogo prepovedano prekoračiti v proračunu dovoljeno svoto, je kratkomalo pometala bolnike pod kap. To je nečuvven škandal, ki bi se ne mogel pripetiti niti v kakšni afriški državi. Saj vendar niso dobredelni zavodi nikako trgovsko podjetje, kjer bi si koruptivni režimovci basali žepi. Zato najodločneje protestiramo proti takemu početju. Bolnica je zato tukaj, da si bolni državljani iščejo zdravja in oskrbe in zato mora biti denar na razpolago. Ali ne plačujemo davkov? Kam pa gre ves ta denar? Bolnica napravi svoj potrebni proračun in tu ni nobenega črtanja. Kajti bolniki ne morejo čakati, kdaj in koliko se bo gospodom zljubilo dovoliti za njih zdravje.

Tu pa se zopet vidijo skrajno žalostne posledice klerikalnih grehov še

od početka naše države, ko so klerikalci dovolili Beogradu, da so prejšnje deželne doklade, iz katerih so se vzdrževala bolnice dne 4. novembra 1918 spreminili v državni pribitek in se pobira kot direktni davek v Beogradu. Naravnost farizejska je zloba klerikalcev, da vpijejo in kričijo na druge, ko so sami krivi vse nesreče in bede Slovenije. In če že nimamo več deželnih doklad, s katerimi bi vzdrževali naše avtonomne zavode, kaj pa je delalo celo leto vsemogočnih 21 klerikalnih tigrov? Kaj sta delala poslanca Žebot in Strein, ki sta bila v proračunskem odseku, ki se mora brisati za bolnice? Kaj ni bila njihova najsvetejša dolžnost izposlovati potreben denar za naše bolnice in to od radikalne vlade, ki so jo sami postavili na noge in ji zaupali celo Slovenijo. Da, da, kričali ste, ali slovensko ljudstvo Vas sodi po delih. Nobenih izgovorov. Vse poslance ste dobili, za to nosite vso odgovornost, tudi za naše reveže in bolnike.

Sadjereja v naši državi.

Ministrstvo za poljedelstvo in vode je objavilo podatke o sadjarstvu v naši državi. Radi zanimivosti priobčujemo nekaj številik zasajenih sadnih dreves.

V Sloveniji je 1.145.000 sljivnih dreves (sljiv), 2.772.000 jabolk, 633.000 hrušk, 194.000 orehov in 385.000 raznih drugih sadnih dreves.

Srbija ima 36.740.000 sljiv, 1.980.000 jabolk, 1.315.000 hrušk, 650.000 orehov, 710.000 domačih kostanjev in 1.805.000 raznih drugih sadnih dreves.

V Vojvodini je 400.000 sljiv, 429.000 jabolk, 155.000 hrušk, 122.000 orehov in 220.000 raznih drugih sadnih dreves.

V Dalmaciji: 49.000 sljiv, 43.000 jabolk, 30.000 hrušk, 30.500 orehov, 3.220.000 oljk, 2500 domačih kostanjev in 621.000 raznih drugih dreves.

Hrvatska: 8.600.000 sljiv, 1.575.000 jabolk, 755.000 hrušk, 506.000 orehov, 53.000 kostanjev in 220.000 raznih drugih sadnih dreves.

Macedonija: 1.246.000 sljiv, 198.000 jabolk, 141.000 hrušk, 72.000 orehov, 83.000 domačih kostanjev in 155.000 raznih drugih dreves.

Črna gora: 180.000 sljiv, 15.000 jabolk, 23.000 hrušk, 11.000 orehov, 63.000 oljk, 5000 kostanjev in 34.000 raznih drugih dreves.

Potemtakem imamo v celi državi 50.970.000 sljiv, 7.758.000 jabolk, 3.685.000 hrušk, 1.738.000 orehov, 3.458.000 oljk, 461.000 kostanjev in

5.392.000 raznih drugih sadnih dreves. Celotno število sadnih dreves v naši državi dosega 73.469.960 dreves.

Vrednost sadne letine smemo ceniti pri takem številu sadnih dreves na pol milijarde dinarjev. Če cenimo vsako sadno drevo na 50 dinarjev, potem bi znašala skupna vrednost sadnega drevja v naši državi tri in pol milijarde Din.

Te številke nam jasno dokazujejo važnost sadjereja za gospodarstvo. Žal se goji pri nas vse premalo plemenitega sadja, ki bi prišlo v poštev za izvoz (Slovenija na primer ima nekaj eksportnega sadja, vendar ne premalo; sadjarstvo je v nekaterih krajih Slovenije že zelo moderno). Pravzaprav pridejo v naši državi za izvoz v poštev v večji meri skoro edino suhe sljive, ki pa pomenijo prav važno postavko v naši zunanji trgovini. Ravno tako bi bilo mogoče tudi pri ostalem sadju, če bi se gojilo moderno; tu je razvidna velika važnost sadjarskih in poljedelskih strokovnih šol in šolanje v njih.

Zelo važne bi bile za naše sadjarstvo tovarne za konzerviranje sadja, da bi ga bilo treba izvažati kot surovino in da bi se sadje mnogo bolje uporabilo. Sicer imamo nekaj tovarn za marmelado in konzerviranje sadja, toda za naše sadjarstvo je to premalo. Konzervirano sadje je mnogo prikladnejše za izvoz in bi tudi obdržalo naš pridelek na dobrem glasu, dočim se sveže sadje že na transportu mnogokrat pokvari.

Koliko davkov plača Slovenija.

Državni proračun za leto 1924 in 1925 izkazuje, da bo plačala Slovenija 70 milijonov dinarjev direktnih davkov. V tej vsoti pa še niso zapopadeni vsi direktni davki, manjka še davki na poslovni promet, izredni državni pribitki in invalidski davek.

Davka na poslovni promet bo plačala Slovenija okoli 40 milijonov dinarjev, invalidskega davka 4 milijone dinarjev in izrednega pribitka pa okoli 60 milijonov dinarjev. Vsega torej 174 milijonov dinarjev. Vemo pa, da naši davčni uradi ne bodo iztirjali samo te vsote, ampak navijali bodo tako, da bodo plačevali gotovo 200 milijonov dinarjev. To je tako ogromna vsota, da jo Slovenija ne bo zmogla, ali pa se bo morala zadolžiti. Kako bo kmet zmogel take visoke davke, sam Bog vеди. Vse kar kmet proda, je šlo v ceni skoro za polovico doli, vse pa kar mora kupiti, so ostale stare cene ali pa so še višje. Odkod naj vzame kmet denar za davke?

Krivo da za te neznosne davke nosijo klerikalci. Niti z mazincem niso ganili, ko je od klerikalcev postavljeni Pašič postavljal te ogromne davke. V vseh odborih za določevanje davkov so bili klerikalni poslanci in oni so prinesli svojim volilcem za izkazano zaupanje tak dar. Ali se bo še našel kak izdajca v Sloveniji, ki bo kljub temu še glasoval za klerikalce.

Sramota za vsakega, ki bi pustil tako nesramno gospodariti klerikalce po kmetijskih žepih.

Ko je bilo 8 kmetijskih poslancev je plačala Slovenija samo eno petino današnjih davkov, teh 8 poslancev je zahtevalo, da se morajo davki zjediniti v vsej državi tako, da ne bomo imeli vsi samo iste pravice, ampak tudi iste dolžnosti. Če bi se davki zjednačili, bi jih ne bilo treba zvišati, samo tisti, ki danes ne plača ničesar, bi moral tudi plačati. Ko so pa po volitvah prišli klerikalci v Beograd, se ni nikdo oglašil, da naj se davki zjednačijo, ampak pustili so na novo obremeniti Slovenijo za stotine milijonov dinarjev.

Uspeh licencovanja plemenskih bikov v mariborskem okraju.

Bikov je bilo prignanih skupaj 87. Od teh je bilo po pasmah: marijadvorskih 30, marijadvorskih križancev 15, pingavskih križancev 14, tuje pasme 28. Od teh so bili licencovani: marijadvorci 29, marijadvorski križanci 11, pingavski križanci 9, nesposobnih skupaj 38.

Darila so se pripoznala sledečim bikorejcem:

Po 400 Din. Srečku Robiču, veleposestniku v Limbušu.

Po 350 Din. Pašniški zadruzi Limbuš-Ruše.

Po 285 Din. Upraviteljstvu grofa Meran, Vrhov dol; Jerneju Frangežu, posest., Bobova.

Po 230 Din. Josipu Terčelu, posestniku, Grušene; Francu Ilesiču, posestniku, Pernica; Br. Piju Twickelu, veleposest., Krčevina pri Mariboru; Ivanu Jugu, posestniku v Rušah, za 2 bika á 230 Din = 460 Din.

Po 220 Din. Francu Vilčniku, posestniku. Zg. Duplek.

Po 180 Din. Henriku Majeru, posestniku v Št. Iju v Slov. gor.; Jareninskem dvoru v Polički vasi; Uprav. samostana Sv. Lampreht v Svečini; Francu Pristerniku, posestniku, Spodnje Radvanje.

Po 160 Din. Mat. Divjaku, posestn. v Orehovi vasi; Kat. Brglez, pos., Rače; Francu Vilčniku, posest., Zg. Duplek.

Po 100 Din. Vetrinskem dvoru, Limbuš; Miroslavu Očkerlu, posest., Srebotnje; upravi kn. šk. posestev, Radvanje; upravi kn. šk. posestev, Lajtersperg; Henriku Majeru, posest., Št. Iju v Slov. gor.; Leopoldu Zupančiču, pos., Jelenče; bar. Piju Twickelu, veleposestniku v Krčevini.

Po 60 Din. Antonu Verniku, posestniku, Hoče pri Mariboru; Lud. Rečniku, posestniku, Hoče pri Mariboru.

Za prigon nelicencovanih in neobdarovanih bikov se bo izplačala vsota 1000 Din.

Ali si poravnal naročnino?

Ali si poravnal naročnino?

Ali si poravnal naročnino?

Ali si poravnal naročnino?

Ali si poravnal naročnino?

Ali si poravnal naročnino?

Ali si poravnal naročnino?

Gospodarstvo.

(Zopetna otvoritev obrata na drž. podkovski šoli.) Drž. podkovska šola je pričela v novo urejenih prostorih v drž. žrebnarni na Selu zopet v polnem obsegu obratovati.

(Podkovski tečaj na drž. podkovski šoli.) Obvezni pololetni tečaj na drž. podkovski šoli, Selo-Moste pri Ljubljani, se prične dne 1. julija t. l. Za vstop v tečaj je vložiti pri ravnateljstvu drž. podkovske šole do dne 15. junija t. l. predpisane kolkovane prošnje ter ji priložiti: 1. Rojstni in krstni list. 2. Domoinski list. 3. Zadnje šolsko spričevalo. 4. Učno spričevalo. 5. Ubožni list. 6. Nравstveno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo brezplačno stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige.

(Dražba polnokrvnih konj v žrebnarni v Napajedleh.) Dne 4. junija t. l. ob 2. uri popoldne bo v Napajedleh na Moravskem javna dražba polnokrvnih eno- in dvoletnih konj. Dražba tega prvovrstnega materiala se vrši v glavnem radi tega, ker ministrstvo poljedelstva CSR ne potrebuje vsega produciranega materiala. Na ta ugoden nakup se opozarjajo vsi interesirani krogi kmetijske organizacije. Seznan za dražbo določenih konj je ev. interesentom na vpogled pri konzulatu CSR v Ljubljani, Breg 8/I.

(Zakup drž. lova Martinček na Jelovci.) Direkcija šum v Ljubljani odda v petletni zakup državni lov na Martinčku v izmeri 1391 hektarov. Ponudbe sprejema do 10. junija popoldne. Podrobne informacije daje omenjena direkcija in šumska uprava v Bohinjski Bistrici.

(Trgovina med Italijo in Jugoslavijo v prvih dveh mesecih 1924.) Po italijanskih statističnih podatkih je v prvih dveh mesecih uvozila Italija iz Jugoslavije blaga v vrednosti 66.4 milijona lir, a izvozila v Jugoslavijo blaga v vred-

nosti 58.8 milijona lir. V teh dveh mesecih je torej trgovina Jugoslavije z Italijo za 7.6 milijona lir aktivna. Izvozila je v tem času Jugoslavija v Italijo v glavnem: 75.818 ton lesa (vrednost 26.4 milijona lir), 36.787 ton drv za kurjavo in oglja (6 milijonov lir), 7671 komadov goved (9 milijonov lir), 2405 komadov konj (4.3 milijona lir). A Italija je uvozila v tem času v Jugoslavijo v glavnem: 7261 q tkanin in bombažne manufakture (23.1 milijona lir), 47.451 q moke (6.3 milijona lir), 2744 ton riža (5.3 milijona lir), 3090 q bombažne preje (5.8 milijona lir), 1687 q volnenih tkanin in manufaktur (5.5 milijona lir), 4516 q sirove kože (3.3 milijona lir).

Tržna poročila.

(Tedenski pregled.) Najživahnejši promet zaznamuje poleg koruze pšenica. Posebno ponudba je bila živahna, tako da so cene celo male popustile. Izgledi za bodočnost trgovine s pšenico so sedaj dobri, ker ima naša pšenica konkurenčno sposobnost in zankrat edinole še razmere v inozemstvu (finančne težkote, pomanjkanja kredita, nezanesljivost kupcev) ovirajo živahnejši razmah izvoza pšenice, ki doseže zunaj deloma celo boljše cene, kakor pa doma. Deloma je ovira trgovini s pšenico slabo poslovanje z moko.

Tudi ponudba v koruzi je bila živahna, tako da so tudi tu cene malo popustile. Inozemstvo našo koruzo zelo kupuje, dočim se zdi, da za domači trg tudi sedanje oslabiljene cene ne konvenirajo.

Jčmen in oves zaznamujeta povprečen slab promet.

Trgovina z moko je bila slaba že poprej ter je sedaj radi nazadovanja pšeničnih cen še bolj trpela. Edinole po moki za kruh je večje povpraševanje, vendar jo primanjkuje. Moke za krmo in otrobov skoro ni v zalogah. Pšenična moka ima lepe vzglede za izvoz, vendar je pomanjkanje denarja precejšnja ovira zastoja.

Oddaja subvencijskih mrjasev.

Opozarjamo na razglas v »Uradnem listu« št. 45 od 17. maja t. l. v katerem se razpisuje oddaja subvencijskih mrjasev v mariborski oblasti za one kraje, kjer je osveženje krvi neobhodno potrebno. Mrjaščki iz domačih izrevališč se oddajajo s popustom približno polovične nakupne cene v starosti 3 do 5 mescev. Prevzemnik se mora zavezati, da bo žival dobro oskrboval in jo proti zmerni odškodnini pripuščal tudi k tujim svinjam. Po dovršenem drugem letu preide žival v popolno last svinjerejevo. Pravilno kolkovane prijave je vlagati preko pristojne občine, kmetijske podružnice in okrajnega zastopa do 10. junija t. l. na velikega župana, oddelek za kmetijstvo v Mariboru. Prijavi je priložiti pravilno izpolnjeno in podpisano zavezno pismo, ki se ga dobi istotam. Vsled skromnih sredstev se bodo zamogli upoštevati le najnujnejši slučaj.

Iz listnice poslančeve.

I. M. H. in J. R. S. — Obe prošnji priporočil in mi je obljubljena ugodna rešitev.

A. J. R. — Pod navedenim naslovom našel, da je ministrstvo notranjih zadev poslalo akt ministrstvu pravosodja in po legalizaciji dne 18. marca letošnjega leta pod št. 985 ministrstvu za vnanje zadeve. Odgovora še ni, kar je znak, da potuje najbrže še po Ameriki.

A. T. P., J. N. M., A. Ž. V. in vsem, ki se zanimajo za izseljevanje v Ameriko. — Izseljeniška kvota od strani Združenih držav severne Amerike do danes (22. maja) v ministrstvu socialne politike za leto 1924-25, ki počenja s prvim julijem, še ni prišla. Zastopnik parobrodne družbe Red Star Line pa je kazal telegram, iz katerega je razvidno, da znaša letošnja izseljeniška kvota vsega 735 dovoljenj. Če je to število avtentično, potem bo skoro izčrpano z onimi, ki so že lani dobili potna dovoljenja, pa jih niso izkoristili. Teh je nekoliko preko 500 in bo ministrstvo socialne politike to odstopilo v reševanje posvetovalnemu komiteju ministrstva vnanjih zadev. V tem slučaju bo pač potni list za v Ameriko tako velika sreča in redkost, kakor kak glavni dobiček.

M. M. S. G. — Tu nič znanega; treba vprašati v Ljubljani.

I. S. P. — Javil sem svoječasno, da je ena od naših armij izrekla pomisleke proti odpuščanju letnikov 1899 in 1900. Gosp. minister vojne je na to ukazal sestaviti natančen seznam prizadetih. Vaš sin pa spada ravno v to armijo in zato se bo stvar zavlekla za nekoliko mesecev.

S. M. M. B. — Stvar priporočil in je to tudi odšlo že iz ministrstva na velikega župana.

V. K. Z. — Poročilo prejel. Me veseli, da ste zadovoljni. Zaradi M. K. pa pošljem obširnejše poročilo pismeno.

V. L. P. — Hvala!

J. J. Ž. — Pismo prejel. Številka pa ne zadošča, treba na vsak način vsaj še imena.

D. K. M. — Absolutno izključeno.

A. D. J. — Podeljeno drugemu in sem to sporočil pismeno. Morda niste prejel?

A. R. C. — Treba bo interpelacije, toda čas ni pripraven.

F. B. S. K. — Prejel, toda stvar spada v zakonodajo. Kdaj bodo take stvari prišle na vrsto, še ni mogoče zaslutiti. Gospodje gledajo le, da imajo proračun in da »vladajo«.

J. Š. G. C. — Da še ni rešenja, verujem, ker je Drž. Svet s poslom preobložen. Treba pač počakati.

F. P. P. — Prošnja vaša je tukaj resnično odbita, ali ne pod navedeno motivacijo. Dobro bi bilo, da me osebno obiščete na domu ali pa v tajništvo v Ljubljani, da se osebno pogovoriva o stvari.

I. A. R. — Stvar ponovno priporočil. Do danes še ni prišlo.

I. U. G. — Ni doma referenta, je na dopustu. Drugo je pa izključeno z ene kakor druge strani.

M. P. T. — Interveniral in so obljubili pustiti.

A. G. V. — Prispelo, toda položeno ad akta, češ da ni denarja v te svrhe.

R. M. B. — Ni prispelo na označni naslov. Vprašajte ponovno v Ljubljani, kam so poslali.

F. S. G. — Odgovorite pismeno.

A. I. F. — Pravilnik velja za vse reke, ki služijo v ta namen. Treba je le posebej prositi za legitimacijo, ki jih izdaja generalna direkcija v Beogradu.

Zdravstvo.

Zobobol vsled prehlajenja.

Dostikrat je posledica lahkega prehlajenja vsled prepaha ali na drug način — močan zobobol. Zoper zobobol vsled prehlajenja si najlažje in najuspešnejše pomaga, ako si pripraviš prav toplo nožno kopel. Vodi pripravi nekoliko sol ali spirita. Prav tako se priporoča vsrkavanje ruma skozi nos. Nadalje je dobro namočiti male osvaljke bate v arnika- tinkturo (dobiš jo v vsaki lekarni) in te osvaljke si potisni v obe ušesni luknji.

Krvavo bljuvanje in krvav kašelj.

Proti krvavemu bljuvanju se priporoča naslednje metode: 1 do 2 žlički zavžete soli olajša bolečine v prsih in ustavi krvavo bljuvanje takoj. Istotako učinkujeta 2 žlici dobrega vinskega octa (jesiha). Nadalje zabrani še tako močno krvno bljuvanje kozje mleko pomešano z medom.

Glavobol.

Ako imaš hud glavobol združen z vročino, tedaj pokliči zdravnika. Ako pa čutiš glavobol neposredno nad očmi v čelu ter zraven tega nimaš veselja do jedi, je to znamenje, da imaš pokvarjen želodec. V takem slučaju je najbolj priporočljivo malo postiti se. Zoper glavobol v splošnem dobro pomaga skodelica močne črne kave v katero iztisni sok od ene citrone. — Glavobol povzročen od prepaha odstrani, ako si položiš na glavo mrzle obkladke.

Raznoterosti.

Čaruga in — ženske.

V časopisih beremo dolgovozna poročila o razpravi proti Čarugi in njegovi topli. Te dni je prispelo iz Osijeka zanimivo poročilo, kako se zanima tamno ženski svet za Čarugo. Razpravna dvorana, kjer izprašujejo sodniki tem razbojnikom kosmato veš, je po večini zasedena od mladih žensk, ki z veliko napetostjo sledé obravnavi. Sodniki so neizprosni in trdosrčni, ker zastopajo pravico in zakon. Zato pa so nežna srca osijekskih gospodičev tem bolj mehka in usmiljena. Te dni je prejel Čaruga od neke »usmiljene« gospo-

dčne to-le pismo: Dragi gospod Čaruga! Vem, da me ne poznate, kljub temu, da sem vsak dan pri Vas v razpravni dvorani, moja duša in srce ter vse moje misli pa so pri Vas v celici noč in dan. Sirota sem, nikogar nimam. Brez Vas, gospod Čaruga, pa mi ni živeti. Če boste obošeni, tedaj bodite prepričani, da bo prva cvetka, ki bo zrasla na Vašem grobu, od mene posajena. Ko pridete jutri zopet v dvorano, tedaj poiščite tisti obraz, ki Vas bo najbolj otožno gledal in spomnite se, da sem to jaz. Pod tem pismom je bila podpisana »Plavuška«. Nadalje je prejel Čarugin zagovornik od neke dame pismo, v katerem ta roti advokata, naj stori vse, da Čaruga ne bo obošen. Pravi, da Čaruga ni hudoben človek, ampak samo zelo lahkomišeln. Baj je dobil Čaruga celo od neke Ljubljankanke eno dišečo pisemce. Kakor je videti, je imel Čaruga pri ženskah precej sreče. Razbojnik Čaruga je sicer dosti čeden in precej inteligenten človek. Je prej visoke, kot srednje rasti, nosi črno frizuro in ima nekoliko zakriviljen nos. Telesno ni eden najmočnejših. Kljub vsemu pa je svoje vrste junak, kate-rega občudujejo osijekške dame.

Žena, ki je zastupljevala svoje možo.

V Velikem Bečkereku so aretirali mlado vdovo Julijo Reljič. Preteklo leto je umrl njen mož Nikola. Mlada vdova je za možem kazala največjo žalost. Ponovno so jo videli ljudje, kako je nosila cvetje na njegov grob. Pred tremi meseci je obolel njen 18-letni pastorek Milivoj in je nenadoma umrl. Žalostna mačeha je odslej še večkrat šla na pokopališče in nosila cvetje na grob svojega moža in na grob pastorka. Med tem se je pa po Vel. Bečkereku raznesla vest, da je bila žalostna vdova aretirana. Doznalo se je, da

je dobil državni pravdnik anonimno ovadbo, s katero se opozarja, da naj pazi oblast na Julijo Reljič, ker je njen prvi mož in otrok iz prvega zakona prav tako nanaglooma umrl, kakor sedaj Nikola Reljič in njegov sin. Državno pravdnništvo je odredilo, da se izkoplje Milivoj Reljič. Zagrebški kemijski laboratorij je dognal, da je bil Milivoj Reljič zastrupljen s precejšnjo dozo arzenika. Nato je oblast odredila, da se izkoplje tudi N. Reljič. Tudi pri tem so se pokazali znaki zastrupljenja. Pokojni Reljič je bil bogat mož ter je večino svojega premoženja zapustil svojemu sinu Milivoju. Sumi se zato, da se je mačeha hotela iznebiti svojega pastorka in ga je zastrupila, kakor je zastrupila svojega moža, da bi prišla do premoženja. Julija Reljič se je ravnokar hotela poročiti z nekim bogatim hotelirjem iz Beograda.

Mož in žena prevarata ljubavnika.

V vasi Emanuelci v Banatu je bogati posestnik Robert Götz naznanil žandarmeriji svojega soseda Arturja Žigorskega in njegovo ženo Marijo radi zločina izsiljevanja. Staremu bogatašu Götzu je bila zelo všeč Žigorskega žena Marija in jo je pri vsaki priliki nagovarjal, da se z njim sestane. O tej želji starega Götza je zvedel tudi Marijin mož Artur Žigorski, na kar sta mož in žena sklenila, da bodeta Götzovo »navdušenje« primerno izkoristila. Pred tremi dnevi je prosil Götz mlado Marijo, da bi prišla k njemu na stanovanje. Marija mu je odgovorila, da naj pride kar k njej na dom, ker je mož itak odšel po kupčijskih opravilih. Okrog 9. ure zvečer je prišel stari Götz v hišo Žigorskega. Marija ga je odpeljala v spalnico, kjer se je slekel, legel v posteljo in čakal svojo izvoljenko. Mesto Marije je pa vstopil v sobo nje mož s puško v

roki. Varani in dozdevno ogorčeni mož izstrelil puško v strop in staremu Götzu najstrožje prepove, da se premakne iz postelje. Stari Götz je bil v velikem strahu. Prišel je prositi Žigorskega naj ga izpusti iz sobe. Izjavil je, da je pripravljen za vsak kompromis. Ravno nato je pa najbolj čakal Žigorski. Izvlekel je iz žepa menico za 10.000 Din in jo izročil Götzu v podpis, da s tem »opere sramoto, katero je povzročil njegovi pošteni hiši«. Zasačeni ljubimec Götz je pristal na podpis menice. Toda to še ni zadostovalo. »Prevarani« soprog je pozval občinske odbornike v hišo, da so uradno ugotovili na zapisniku, kako je stari Robert Götz zapeljeval mlado Marijo Žigorski. Vzpričo občinskih funkcionarjev je bila sklenjena poravnava, v kateri se ugotavlja, da je Artur Žigorski zasačil Götza pri svoji ženi v kočljivi situaciji ter da mu je Götz po sklenitvi sporazuma podpisal menico 10.000 Din, da ga izpusti iz hiše. Čez par dni po podpisu sporazuma je Götz izvedel, da ga je Žigorski čakal v hiši, dokler ni legel v posteljo, da je potem lahko od nje izsilil menico. Na podlagi te vesti je Götz tožil Žigorskija radi izsiljevanja.

Smrtna nesreča na Bledu.

V nedeljo, dne 25. maja se je bil podal na Blejsko jezero g. Anton Grlic iz Lesc. Bil je v družbi dveh gospodičen iz Ljubljane in enega gospoda iz Studena. Podali so se v čoln in odveslali po jezeru. Ker je bil čoln jako majhen, je kljub največji pazljivosti zajel vodo in se prevrnil. Družba je klicala na pomoč; ena izmed gospodičen, ki je spretna plavalka in gospod iz Studena sta spavalata do prvega čolna, ki sta ga srečala, drugim pa se je slabo godilo. Druga dama namreč ni plavalka in jo je le plašč, ki ga je imela na sebi,

obvaroval, da ni takoj utonila; končno jo je pravočasno rešil trgovec iz Moravč, g. Tomc, in potegnil nezavestno iz vode. Medtem pa se g. Grlic ni pokazal na površje, ostal je pod čolnom ali pa ga je zadela kap. Njegovega trupla kljub marljivemu iskanju v nedeljo še niso našli.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Ivan Pucelj

je kriv, da je kot odgovorni urednik periodično v Ljubljani izhajajočega časopisa »Kmetijski list« s tem, da je bil v tem listu v številki 32 z dne 30. V. 1923 tiskan in razširjen članek pod naslovom »Posojilnica v Celju«, ki ima vsebino, da hoče potom preosnove Posojilniške zadruge v delniško družbo kakih 20 celjskih advokatov in drugih bogatašev kot imetelji glavnih deležev krasti premoženje mnogo milijonov, da jih imenuje »celjske roparje«, »celjske odiruče« in v katerem članku se dalje izvaja:

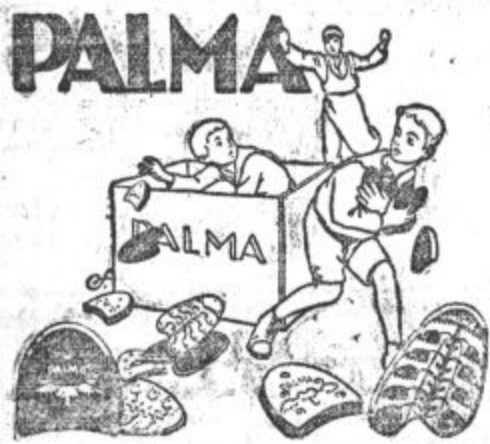
»Bil bi znak skrajne nesposobnosti in nemarnosti, ako si pustimo od Celjskih odiruhov ukrasti lepe milijone« 20 glavnih deležnikov bi sedaj rado ukrad'o celo premoženje posojilnice in imenuje dr. Josipa Serneca, Lovro Baša, Jurija Detička, Roberta Diehla, dr. Jura Hrašovca, dr. Gvidona Serneca, Jožeta Smrtnika, dr. Jos. Vrečkota in Emilijana Lileka kot take glavne deležnike, ki sestavljajo likvidacijski odbor, v katerem članku se torej zasebni obtožitelji imenoma krivično dolže hudodelstva tatvine in goljufije in brez navedbe določenih dejanj, jih tudi dolži sumljivih lastnosti kar vsebuje vse zakonite znake pregreškov zoper varnost časti bi bila izostala priobčitev kaznjive vsebine članka.

S tem je zagrešil prestopke po čl. III zak. z dne 15. X. 1868 št. 142 drž. zakona in se po tem mestu zakona

obsodi

na 200 Din globe event. za slučaj neizterljivosti na 4 dni zapora in po § 389. k. pr. z. v povračilo stroškov kaz. postopanja v smislu § 39. zak. z dne 17. XII. 1852, št. 6/1863 drž. zak. se ima priobčiti sodba na obdolženčeve stroške v »Kmetijskem listu« in sicer v prvem listu, ki izide po pravomočnosti razsodbe.

Ljubljana, dne 19. I. 1924.

kaučuk pete in kaučuk podplate
nosijo otroci in odrasli, ker so isti trpežni, po ceni in se ugodno nosijo.

Na debelo! Na debelo!
Na novo preurejena trgovina

USNJA

L. Gerkman
Ljubljana, Sv. Petra c. št. 71
(nasproti tovarne Indus Pollak)

opozarja p. n. odjemalce in interese, da je trgovina vsled znatnega povečanja v stanju dobaviteljske vsake količine in vrste boksalca, govejvega boksa in barvenega boksa kakor tudi vse vrste vaches podplatov in dr. — Kakovost blaga je priznana prvovrstna.

Cene nizke! Zahtevajte cenik!

Zahtevajte pri vsih trgovcih na deželi in kupujte **manufakturno blago** od stare leta 1885 ustanovljene tvrdke

CROBATH FRANC, **KRANJ** d. z. o. z.

manufaktura na debelo in drobno.

Predno kupite drugje prepričajte se znova o cenah in izbranih vzorcih prvovrstnih tovarn. — Trgovcem damo najmanjše količine po prvih cenah na debelo.

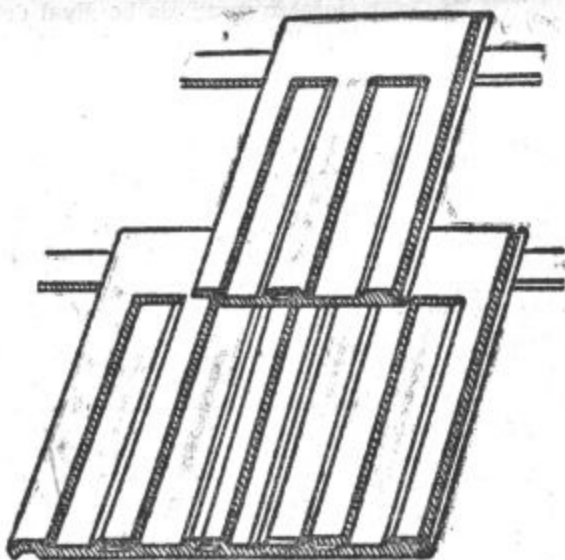
Preklic.

Podpisani Franc Japelj iz Tomišlja 14, obžalujem vse obdolžitve, ki sem jih govoril na Veliki petek zvečer letos v gostilni pri Lizi Škraba v Tomišlju proti Jak. Mavcu iz Tomišlja 8.

V Tomišlju, 11. maja 1924.

Franc Japelj.

1 meter domačega platna
datovarna ŠINKOVEC, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg godeneqa oziroma 20 kg surovega lanišča.

Stalna zaloga zarezane (falc) navadne zidne opeke polovč in žebnjakov iz Karlovske tovarne glinene robe se nahaja pri

EKONOM osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani
r. z. o. z.

Kolodvorska ulica šte. 7.

Pri vagonem odjemu znatno nižje cene franko postaja Ilovac (pri Kanlovcu).

Zahtevajte cenike in vzorce!

Prodaj ca 270 m³ lepega čisto stoječega jelkovega, smrekovega in hrastovega lesa. Ves les je v lepi legi in blizu kolodvorov. — Cene po dogovoru. Mart. Kozjek, Zbilje št. 6, pošta Smlednik.

3 leseni podi s svislami, dobro ohranjeni, se prodajo 7. junija t. l. Lastnik Josip Javornik, — Žalna, pošta Višnja gora Dolenjsko.

la modro galico

znamke Johannisthal, nemške kakovosti, 98/99%, garantirano v egaliziranih sodih po 100, 250 in 500 kg po Dinarjev 9.40 za kg franko Ljubljana, dobiš vedno le pri trdku Stanko Florjančič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 55.

Priporočamo tvrdko

Josip Petelinc,
Ljubljana,

Sv. Petra nasip št. 7
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi.)

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, belega in rujavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Kupujte! Vse Vaše potrebščine, novodošlega pomladanskega, letnega blaga za ženske in moške obleke, svilo, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotonin, oksfort, cefir, cvilik za žimnice, odeje, koce, posteljne garniture l. dr. Najnovejše svilnate in čipkaste rute, šerpe, pri znani domači trgovini

Kupujte!

JANKO ČESNIK, Ljubljana,
Lingarjeva, Stritarjeva ulica.

Blago, samo čehoslovaški izdelek.

Opozarjam ženine in neveste pri nakupu opreme (bališa)! Cene znatno nizke in zmerno!

Pozor! Veliko izbiro Pozor!
vsakovrstnega na novodošlega manufakturnega blaga; za moške in ženske, za mlade in odrasle nudi po čudovito nizkih cenah stera znana solidna tvrdka

R. MIKLAVC (pri Škofu)
Ljubljana.

Velika zaloga prešitih odev, svilenih rut, šerp itd.

Na drobno! Na debelo!

Prvovrstne kose
belo brušene in naravno sive 60 cm, 65 cm, 70 cm in brusne kamne nudi po najnižjih cenah

EKONOM
o. s. z.

LJUBLJANA,
Kolodvorska ul. 7.

PORTLAND-cement
iz „Spilta“
najboljše kakovosti in po najnižji ceni v zalogi pri „EKONOM“
Kolodvorska ulica šte. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

Oglašujte v „Kmet. listu“!

SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI

SINGER šivalni stroji

Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstvo v vseh mestih. Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. br. 5 II. kat. Filiala Ljubljana Selenburgova ul. št. 13, Maribor in Novomesto.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE: Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18,500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska. Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPozITURE: Konjice, Meža-Dravograd